

Brodsko ekološko društvo - BED

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2023.

1. Strateški ciljevi BED-a 2021.-2024. i njihovo ispunjavanje kroz
 - A. Projekte i programe BED-a u 2023.
 - B. Zagovaranje, lobiranje na području zaštite prirode i okoliša
 - C. Zajednička dobra i mehanizme direktne demokracije
 - D. Institucionalni razvoj udruge
2. Financijski izvještaj

Izvještaj pripremila: Iris Beneš

Dizajn: Iris Beneš i Saša Matanović, BED 2023.

Strateški ciljevi 2021.- 2024. godine

A) Programi/projekti vezani uz zaštitu okoliša i prirode, te održivi razvoj

1. Zaštita i upravljanje značajnim krajobrazom Gajna
2. Interpretacija zaštite prirode
3. Biološka raznolikost i izvorne pasmine domaćih životinja
4. Aktivnosti edukacije u zaštiti okoliša i prirode, te održivog razvoja

B) Lobiranje i zagovaranje na području zaštite okoliša i prirode

1. Sudjelovanje u radnim grupama i tijelima koja utječu na zakonodavstvo
2. Direktno davanje komentara na zakone i pravilnike
3. Umrežavanje na nacionalnom i međunarodnom nivou

C) Zajednička dobra i mehanizmi direktne demokracije

1. Očuvanje područja djelatnošću zajednice (ICCA)
2. Suradnička vijeća na zaštićenim područjima i pašnjačke zajednice

D) Institucionalni razvoj udruge

Samoodrživost, razvoj djelatnosti koja će osigurati stabilno djelovanje udruge, strateško pozicioniranje, vidljivost u društvu

Zaštita i upravljanje Gajnom od 1990. godine

2007.- 2023. godine – BED provodi

Program očuvanje biološke raznolikosti na zaštićenom pašnjaku Gajna putem uzgoja hrvatskih izvornih pasmina

Gajna je multifunkcionalno područje – prirodna retencija, zaštićeno područje prirode, zajednički pašnjak i mjesto edukacije. Osiguravanje uvjeta za ekološku ispašu stoke je presudno za očuvanje bioraznolikosti zaštićenog pašnjaka Gajna tako da je velik dio aktivnosti BED-a od početka usmjeren na održavanje uvjeta i usmjeravanje ispaše na tom pašnjaku.

Uspješan EU projekt (2007.-2009.) pretvorili smo u 15-godišnji program koji u sebi sadrži upravljanje zaštićenim zajedničkim pašnjakom pod posebnim ekološkim i ekonomskim uvjetima.

Kad nestane stoke i ispaše, prevladavaju invazivne vrste, pašnjaci zarastaju i gubi se bogatstvo biljnog i životinjskog svijeta.

Gajna 2023.

siječanj

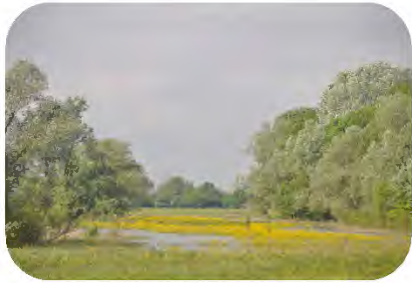
veljača

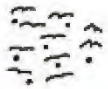
ožujak

travanj

svibanj

lipanj

srpanj

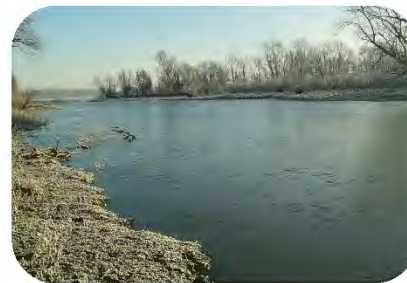
kolovoz

rujan

listopad

studeni

prosinac

Radovi na Gajni – naglasci u 2023.

Radovi na infrastrukturi –
protupoplavni platoi

Popravak
čardaka i
ljestava

Popravak mostova

Popravak štale

Uklanjanje posljedica
nevremena

Održavanje prostora oko
Stana na Gajni i –
pripreme za popravak ppp

Radovi na Gajni – tko što radi i financira

Čuvar Gajne je zaposlenik BED-a, koji uz održavanje infrastrukture ima važnu ulogu u monitoringu bioraznolikosti i prihvatu grupa.

Javna ustanova Natura Slavonica sufinancira 32,55% plaće Čuvara Gajne, BED osigurava sredstva za 67,45%.

Veliki angažman volontera BED-a i članova PZBZ Eko-Gajne u ljudskom radu ogleda se u 4362 volonterskih sati putem aktivnosti 25 individualnih volontera.

Prebačeno u radne sate to su dodatna 2,2 puna radna mjesta uz ono čuvara Gajne.

PZBZ Eko-Gajna bi trebala financirati većinu obnove zajedničke infrastrukture vezanu za ispašu i košnju (financira i akumulatore koji napajaju Stan na Gajni) U 2023. radi krize financiranja to je uvelike preuzeo BED.

POPLAVE NA GAJNI 05. i 06. 2023.

Stanje pašnjaka prije poplave – 10.05.23.

Stanje pašnjaka nakon poplave – 11.06.23. – skoro ista mjesta – uništen travnjak

POPLAVE NA GAJNI 05 i 06. 2023.

Od 19.05.2023. pašnjak je 95 % posto pod vodom – samo svjetlo plavo nije.

Karta područja s potencijalno značajnim rizicima od poplava
<http://korp.voda.hr/>

Od maksimalnih 708 max vodostaja u 10 dana Sava je pala tek 20ak cm – ocjeđivanje Lonjskog polja – stalna opasnost da uz nove oborine dođe do bitnog pogoršanja.

POPLAVE NA GAJNI 05 i 06. 2023. - zagovarački

POPLAVE NA GAJNI 2023 – najznačajnije štete i posljedice

Kratkoročne – potrebna dodatna ishrana jer je ispaša nedostupna

- Sati rada u evakuacijama, dovoženje vode na mjesta koja nemaju pristup vodi
- Nema dovoljno mjesta spasa za stada sa teladima Općina odbija ustupiti zemljište i tjera sa nerazvrstanih cesta.
- Već nastala šteta na na mostovima/prijelazima, prilaznim cestama, ppp-ima, ogradama, el. pastiru i dr.
- Poremećaj u oplodivanju (prirodni pripust) Telad ugrožena u blatu, na mjestima gdje su evakuirani toliko su koncentrirani da tu ove godine neće biti nikakve trave. **Posebno su za pašnjak opasne poplave u doba vegetacije što će se odraziti na količinu i kvalitetu ishrane na pašnjaku.**

Dugoročno – U ovom vegetativnom stadiju opasnost od toplih stajaćica i utjecaj na kvalitetu ispaše koje neće biti minimum mjesec dana

- moguća ugroza stada koja su ostala na protupoplavnim platoima
- Problemi s APPRR-om i sustavom nadzora – viša sila ?
- Odustajanje od takvog načina uzgoja – stres i neizvjesnost

Život s poplavom – preporuke za donositelje i provoditelje odluka

Kratkoročne -

Tehnička mogućnost prijave šteta za poplavne pašnjake u općinama koje neće proglasiti elementarnu nepogodu – preklapanje karata s referencijama – Hrvatske vode

Potpora za poljoprivrednike čije pašnjake društvo koristi za dio sustava obrane od poplave i koji ta područja održavaju.
Odluka o izostanku kontrole na poplavnim pašnjacima u 2023. radi ekstremnih vremenskih prilika.

Dugoročno - preklapanje karata – naći načina da mjesta u kojima se preklapaju pašnjaci i referencije uđe u ZPO – istražiti ostale EU primjere.

Automatsko proglašavanje više sile u ekstremnim vodostajima za takva područja.

29.05.2023. Iris Beneš je na sastanku u Min. poljoprivrede koji su sazvali uzgajivači s područja Lonjskog polja. Sastanak ministrice, poljoprivrede, 2 državna tajnika, uprava za stočarstvo, Hrvatske vode, predstavnici poplavnih pašnjaka. 10ak dana za analizu, mjesec za reakciju.

Ispaša i bioraznolikost pašnjaka je osim na povišenjima totalno uništena. Članovi zadruge investiraju sredstva u popravak infrastrukture povezan s ispašom, a BED u dio posjetiteljske infrastrukture. 19.06.2023. Poslan dopis kabinetu Ministrice poljoprivrede – s dokumentom koji pokazuje štete na Gajni od poplave u 2023. Odgovor zaprimljen 18.08.2023.

NEVRIJEME NA GAJNI 07. 2023.

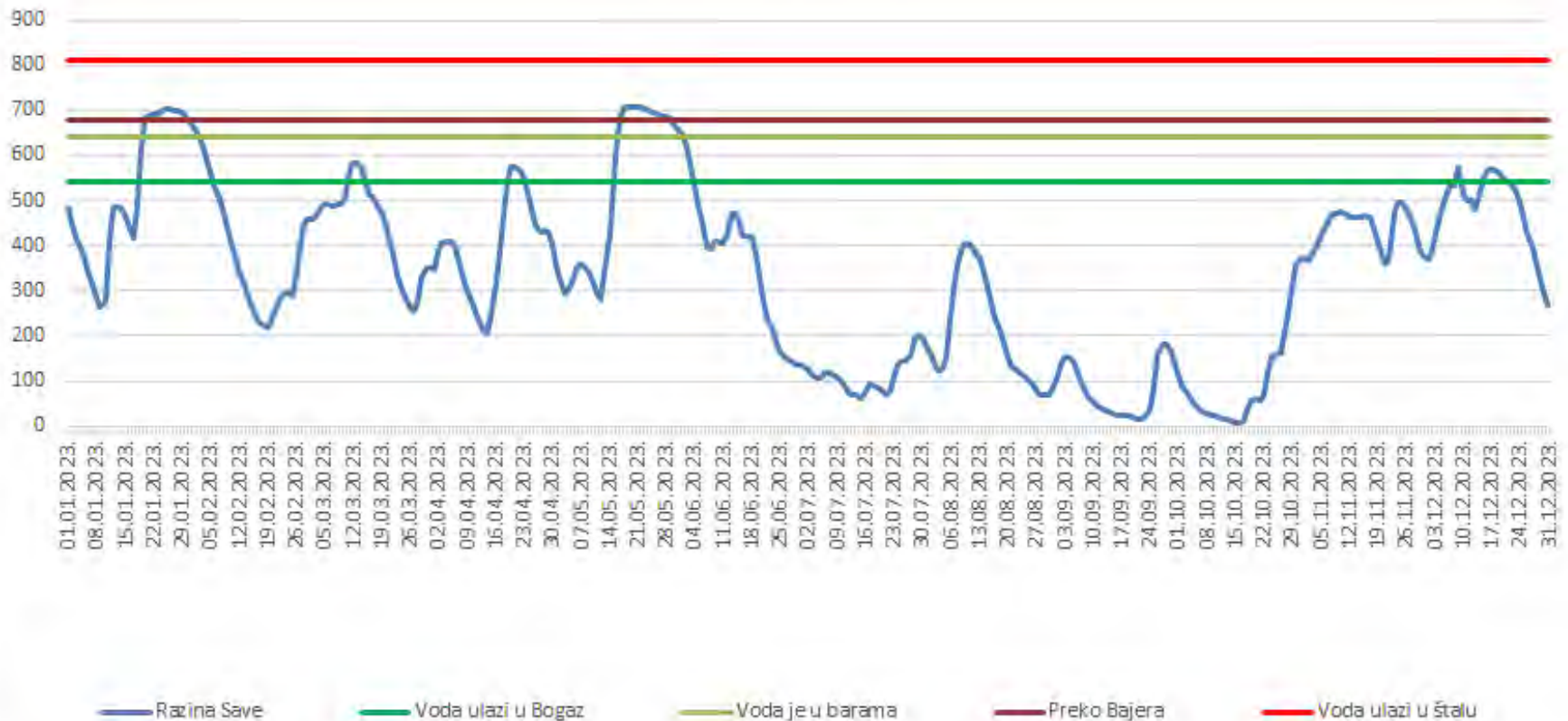
Veliko olujno nevrijeme 19.07.2023. slomilo i oštetiło mnoga stabla na Gajni, oštetiło infrastrukturu i raskidalo opremu. U Slavonskom Brodu brzina vjetra izmjerena je čak 118,4 km/h uz obilnu kišu. Vjetar je uzrokovao lomljenje stabala, uništavanje infrastrukture i prekide struje, Oprisavci su bili bez struje nekoliko dana. Prijava šteta, BED, PZBZ, individualno članovi zadruge – nema odgovora (06.2024)

VODOSTAJ 2023. - izmještanja stada radi dugotrajnih poplava u 2023.

Maksimalni vodostaj – 708

GAJNA 2023.

Projekti provedeni i završeni u 2023. godini

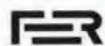
INSTITUT ZA
POLITIČKU EKOLOGIJU

TEMATSKÉ MREŽE za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada. Partneri smo nositelju **DOOR-u** u tematskoj mreži oko klimatskih promjena i energetske siromaštva. – 14.10.2018. predan projekt naziva **METAR do bolje klime (Mreža za adaptaciju, tranziciju, edukaciju i razvoj)**., započeo 01.11.2020. i traje 36 mjeseci.

Brodsko ekološko društvo-BED - uz voditelja projekta DOOR i u suradnji s još devet partnerskih organizacija, u vremenu od 36 mjeseci, radi na uspostavi tematske mreže u kojoj se okupljaju organizacije koje zajednički istražuju, podučavaju i vode promjene koje su potrebne da bismo se prilagodili klimatskim promjenama i ublažili ih te naučili kako se ponašati u novim okolnostima. Mreža okuplja predstavnike organizacija civilnog društva, javne uprave, znanstveno-istraživačke institucije, te socijalne partnere s ciljem kreiranja poticajnog okruženja koje doprinosi stvaranju kvalitetne suradnje.

Projekti provedeni i završeni u 2023. godini

INSTITUT ZA
POLITIČKU EKOLOGIJU

Sudjelovali na online DOOR obrazovnoj akademiji o našem iskustvu osnaživanja građana i poticanju međusektorskog dijaloga i suradnje različitih sektora (javnog, privatnog i sektora civilnog društva) s ciljem izrade kvalitetnijih javnih politika. Za dokument smo pripremili i detalje o primjeru Gajne, njenom suradničkom vijeću i sudjelovanju u upravljanju zaštićenim područjima u RH.

BED – sudjelovanje u istraživanjima, projektnim sastancima, izradi smjernica, savjetovanjima, studijskim putovanjima idr.

DOOR OBRAZOVNA
AKADEMIJA

PREDSTAVLJANJE
SMJERNICA ZA
STRUKTURIRANI DIJALOG

 IRENA BURBA
Udruga
Zelena Istra

 IRIS BENEŠ
Brodsko
ekološko
društvo - BED

SRIJEDA
15.03.2023.
18:00-19:00

UKLJUČITE SE NA
PANEL I SAZNAJTE
KAKO MOŽETE BITI
AKTIVNI SUDIONICI U
KREIRANJU BOLJE
BUDUĆNOSTI.

Projekti provedeni i završeni u 2023. godini JEDRO

TEMATSKE MREŽE za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada.

Partneri smo nositelju Zelenoj akciji u tematskoj mreži JEDRO – Javne politike za održivi društveni razvoj: voda, energetika, otpad. – 14.10.2018. predan projekt., započeo 01.11.2020. i traje 36 mjeseci.

Brodsko ekološko društvo-BED - uz voditelja projekta – Zelenu akciju i u suradnji s još devet partnerskih organizacija, u vremenu od 36 mjeseci, radi na uspostavi tematske mreže, prikuplja i analizira podatke te doprinosi unapređenju sustava upravljanja na tri ključna tematska područja (voda, energetika i otpad) kao doprinos rješavanju ekološke krize i klimatskih promjena, na kojima su u Hrvatskoj nedostavno istraženi i razvijeni modeli kojima bi se ostvario njihov značajniji razvoj.

Mreža okuplja predstavnike organizacija civilnog društva, javne uprave, znanstveno-istraživačke institucija, te socijalne partnere s ciljem kreiranja poticajnog okruženja koje će doprinijeti stvaranju kvalitetne suradnje. Partneri u ovom projektu, uz BED su: Projektni partneri su: Fakultet političkih znanosti u Zagrebu, Društvo za oblikovanje održivog razvoja (DOOR), Zeleni Osijek, Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce iz Splita, Zelena energetska zadruga (ZEZ), Ekološka udruga Krka Knin, Pravo na grad (PNG), PAN – Udruga za zaštitu okoliša i prirode i ZMAG – Zelena mreža aktivističkih grupa.

Projekti provedeni i završeni u 2023. godini JEDRO

Zelena akcija kao voditelj i Brodsko ekološko društvo-BED kao partner, u suradnji s još devet partnerskih organizacija iz cijele RH zadnje tri godine zajednički su istraživali, prikupljali i analizirali podatke na tri ključna tematska područja (**voda, energetika i otpad**) u sklopu Tematske mreže Jedro.

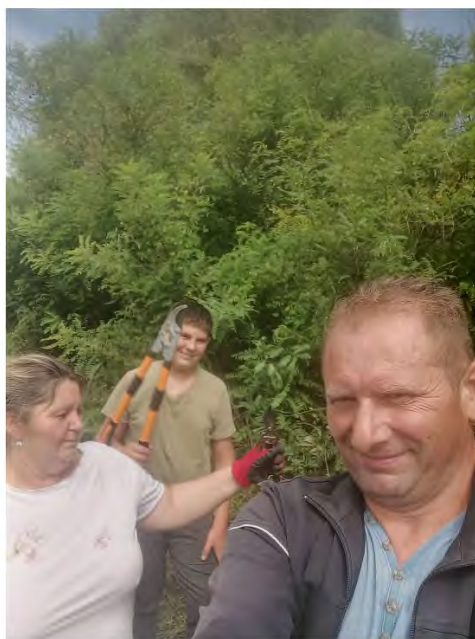
Rezultat toga su smjernice na nacionalnoj i lokalnoj razini kojima dajemo doprinos unapređenju sustava upravljanja na ta tri polja. Fakultet političkih znanosti u Zagrebu kao jedan od partnera pomogao nam je izgraditi kapacitete za istraživačke aktivnosti, ostale organizacije civilnog društva dijelile su svoja iskustva i znanja na zagovaranju i educiranju.

Krajnji cilj je preporukama temeljenim na istraživanjima, koja su rezultirala stručnim i znanstvenim člancima utjecati na donositelje odluka i druge ključne aktere kako bi se lakše riješila ekološka i klimatska kriza. Klimatske projekcije govore o ograničenjima u dostupnosti vode tijekom ljetnih mjeseci a područje Slavonije je dodatno opterećeno zagađenjem vode kroz poljoprivredne prakse te je nužno uspostaviti dobre modele upravljanja.

Projekti provedeni u 2023. godini vlastitim sredstvima – Hrastu rast !

Čisteći invazivnu amorfu i dajući prostora samoniklim hrastićima čuvamo autohtone vrste drveća i povećavamo bioraznolikost.

Iako je Gajna pašnjak, očuvanje solitarnih stabala je važno, i jedno od uvjeta zaštite prirode na tom području. Stalan angažman čuvara Gajne, povremene volonterske akcije.

Projekti provedeni u 2023. godini vlastitim sredstvima – Zelena knjižnica

Zelena knjižnica tj. Zeleni kutak u Gradskoj knjižnici Slavenskog Broda osnovan je 2019. godine u suradnji s Brodskim ekološkim društvom-BED-om, u 2023. proveden vlastitim sredstvima.

17.05.2023. održan Okrugli stol o klimatskim promjenama tijekom kojeg je predstavljen sažetak šestog izvješća Međuvladinog panela o klimatskim promjenama.

Osvježavanje Zelenog kutka knjižnice s novim materijalima od strane osnivača i partnerskih organizacija.

Projekti provedeni u 2023. godini vlastitim sredstvima – Zelena knjižnica

01.06.2023. Uz 1. lipnja Dan rijeke Save te 5. lipnja Svjetski dan zaštite okoliša s ovogodišnjom temom osvještavanja zagađenja našeg okoliša plastikom prikazali smo u GKSB dva filma – kratki Sava – susret kulture i prirode i dugometražni film - Priča o plastici, film pokreta Break Free From Plastic. Nakon filmova održala se rasprava s građanima o tim temama.

Kako bi ukazali na vrijednosti zaštite naših prirodnih resursa i okoliša uz prigodne datume, u sklopu programa Zelene knjižnice

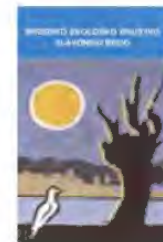
Gradska knjižnica Slavonski Brod i Brodsko ekološko društvo-BED

pozivaju građane 1.lipnja 2023. u 18.00 sati
u veliku dvoranu GKSB, Trg Stjepana Miletića 12, Slavonski Brod,
na besplatne projekcije filmova.

18.00 - 18.15. - uvod u program – poveznice važnih datuma u zaštiti prirode i okoliša sa programom Zelene knjižnice

18.15. - 18.20. – Sava – susret kulture i prirode – 4 min 30 - predstavljanje prirodnih vrijednosti vezanih za rijeku Savu

18.20. Priča o plastici, film pokreta Break Free From Plastic, najvećeg svjetskog pokreta za borbu protiv zagađenja plastikom u skladu sa temom izabranom ove godine za obilježavanje Svjetskog dana zaštite okoliša– dugometražni dokumentarni (1h 35 min, The story of plastic, Deia Schlosberg, 2019.)

Projekti provedeni u 2023. godini vlastitim sredstvima – Zelena knjižnica

11.10.2023. Zdrava hrana, briga o planeti!

Pričali smo s građanima kako odabirom stila prehrane i porijeklom hrane koju koristimo utječemo na vlastito zdravlje, okoliš i društvo, te na što je važno obratiti pažnju kako bismo napravili pozitivne promjene. Zašto je važno sačuvati sjeme, što je prehrambena suverenost, kako smanjiti otpad od hrane. Uz edukaciju o važnim datumima u zaštiti prirode i okoliša sa 29.9. Dan svjesnosti bacanja hrane i 16.10. Međunarodni dan hrane, održana je i prezentacija „Kako i zašto ono što jedemo utječe na nas i na planetu na kojoj živimo?“, predstavljanje brošure „Skuhat ću, neću baciti“ i programa Ministarstva poljoprivrede Hrana nije otpad te prikazan kratki film Sjeme slobode za koji je BED volonterski preveo na hrvatski.

**ZDRAVA HRANA,
BRIGA O PLANETI!**

11. LISTOPADA 2023.
18:00 SATI

VELIKA DVORANA
GRADSKA KNJIŽNICA
SLAVONSKI BROD

Brodska ekološka društva

Projekti provedeni u 2023. godini vlastitim sredstvima – Zelena knjižnica

Klimatske promjene – pojmovi ublažavanja (mitigacije) i prilagodbe (adaptacije) **Klima nam se klima** u tjednu od 27.11. do 01.12.2023. educirali građanstvo o osnovnim pojmovima vezanim za klimatske promjene. Klimatski kviz s nagradama.

KLIMA LI NAM SE KLIMA?

U okviru programa Zelena knjižnica koji zajedno provode Brodsko ekološko društvo-BED i Gradska knjižnica Slavonski Brod na društvenim mrežama u tjednu od **27.11. do 01.12.2023.** educiramo građanstvo o osnovnim pojmovima vezanim za klimatske promjene.

Gradska knjižnica Slavonski Brod
Brodsko ekološko društvo-BED

KLIMATSKA ABECEDA

A B C Č D DŽ Đ E F

ADAPTACIJA MITIGACIJA – Bolje spriječiti - nego liječiti. Ako više nešto ne možemo spriječiti, trudimo se biti ublažiti i smanjiti (mitigacija) a na kraju pribjegavamo mehanizmima adaptacije tj prilagodbe. Mitigacijom rješavamo uzrok, a adaptacijom posljedice. Primjer: Na brodu imamo rupu kroz koju ulazi voda – mitigacijskim mjerama čemu je započeli, a adaptacijskim pokušati tu vodu izbaciti iz broda kako ne bi potonuli, ali voda će nam kroz rupu svejedno ulaziti.

BIORAZNOUKOST – vrsta bioraznolikosti i klimatska kriza su međusobno blisko povezane, promjene u klimi utječu na promjene u ponašanju i životnom ciklusu životinja i biljki vrsta, promjene biogenosti i rasprostranjenosti vrsta, sastava zajednica, strukture staništa i procesa u ekosustavima. Šire se toksični do fatali netipični i podnežni. Očuvanjem genetskih resursa i bioraznolikosti omogućujemo veću otpornost na takve krize.

COP 28 - Od 30. studenoga do 12. prosinca 2023. u Dubaiju (UAR) održava se 28. konferencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP 28) – godišnje okupljanje država potpisnica Konferencija stranaka Diktirne konvencije UN-a o promjeni klime (UNFCCC).

Projekti započeti u 2023. godini – Landcare Europe Captures Carbon Briga o zemlji pomaže u borbi protiv klimatskih promjena

LANDCARE EUROPE Captures Carbon – Supporting Natural Climate Protection in Agricultural Landscapes

Implementer:

- Deutscher Verband für Landschaftspflege (DVL) e.V., Germany

Implementing Partners:

- Agri-Cultura-Natura Transylvaniae Association (Romania)
- Baltic Environmental Forum (Lithuania)
- Birdlife Czechia (Czech Republic)
- Brodsko ekološko društvo-BED, (Croatia)

Duration: 11/2023 – 03/2026

The European Climate Initiative (EUKI)

Goal: support the transition to a carbon neutral Europe → Climate change mitigation

Logos: Bundesministerium für Wirtschaft und Klimaschutz, Europäische Klimaschutzinitiative EUKI, giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, DVL e.V., BEF, Brodsko ekološko društvo BED, ČSO, LANDCARE EUROPE

Collaboration with experts

- LANDCARE EUROPE network

01.12.2023. krenula provedba projekta Carbon capture - Potpora prirodnim načinima zaštite klime u poljoprivrednim krajolicima. Višegodišnji projekt, uz Hrvatsku i Njemačku, provode još i partneri iz Litve, Češke i Rumunjske i vezan je za klimatske ciljeve u održivoj poljoprivredi koja čuva okoliš. Traje do 31. 03. 2026.

Sudjelovanje u izradi planova upravljanja vezanim za Gajnu

31.03.2023. Javno izlaganje u postupku donošenja Plana upravljanja područjima ekološke mreže Gajna, Dvorina, Jelas polje s ribnjacima i Jelas polje te posebnim rezervatima Bara Dvorina i Jelas ribnjaci (dio) i značajnim krajobrazima Gajna i Jelas polje (PU 021) – sudjelovali u raspravi u velikoj vijećnici u zgradi Brodsko-posavske županije.

10.04.2023. Poslani komentari, ispravke i dopune u ime BED-a – mnogi su i usvojeni u zadnjoj verziji.

Plan upravljanja područjima ekološke mreže Gajna, Dvorina, Jelas polje s ribnjacima i Jelas polje te posebnim rezervatima Bara Dvorina i Jelas ribnjaci (dio) i značajnim krajobrazima Gajna i Jelas polje (PU 021)

2023.-2032.

PU
021

Aktivnosti BED - a provedeni na Gajni – suradnja sa školama, posjete

A

19.09.2023. grupa djece osnovnoškolske dobi iz OŠ Ivan Filipović u Osijeku u sklopu Erasmus projekta. Posjetitelji su bili iz 4 države Hrvatske, Rumunjske, Turske i Litve u pratnji školskih učitelja. to je DTCH projekt Digital Trace of Cultural Heritage – Digitalni trag kulturnog naslijeđa.

Aktivnosti BED-a provedeni na Gajni – suradnja sa školama, posjete

20.10.2023. 45 učenika i 5 nastavnika osnovne škole Bogoslav Šulek iz Slavonskog Broda, učenici na dodatnoj nastavi geografije, prirode (ekolozi) i kemije na terenskoj nastavi. Odgledali su filmić u Stanu na Gajni o prirodnim i kulturnim vrijednostima Gajne koju je pripremio BED, a prati poučnu stazu, bili su na čardaku, a učitelji su im pripremili radionice po grupama.

Zagovaranje i zakonodavstvo-radne grupe, savjeti, povjerenstva-sudjelovanje u radnim grupama, savjetima te povjerenstvima na području zaštite prirode i ruralnog razvoja u 2023. NACIONALNO

4 samostalna komentara na strateške dokumente

10ak sudjelovanja na sjednicama odbora, radnim grupama i savjetima

10ak sudjelovanja/podrška u javnim akcijama, otvorenim pismima, dopisima

10ak sudjelovanja na zagovaračkim sastancima

- **Odbor za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.** Iris Beneš (BED) /Tomislav Hudina (BIOM) - predstavnici Zelenog foruma i **Odbor za Strateški plan ZPP-a 2023.-2027.** – Iris Beneš (BED) i Dražen Šimleša (ZMAG)
- **Nacionalni savjet za razvoj civilnog društva** – 7. saziv - ispred udruga za zaštitu okoliša i ruralni razvoj Željka Gracin/Iris Beneš (BED) za razdoblje od 2020. do 2023.
- **Savjet za praćenje provedbe Nacionalnog programa očuvanja izvornih i ugroženih pasmina domaćih životinja u RH**– BED daje podršku zagovaračkim naporima UUSSP-a, Iris Beneš BED/ Vatroslav Tissauer HAPIH

Zagovaranje i zakonodavstvo-radne grupe, savjeti, povjerenstva-sudjelovanje u radnim grupama, savjetima te povjerenstvima na području zaštite prirode i ruralnog razvoja u 2023. LOKALNO :

B1

- Partnersko vijeće grada Slavenskog Broda (Urbano područje grada) 02.2022. Imenovanje za Partnersko vijeće grada SB-- imenovani Iris Beneš i Antun Odobašić.
- Radna skupina za izradu plana razvoja Brodsko-posavske županije za razdoblje 2021.-2027.

13.07.2023. „ITU mehanizam u Urbanom području Slavonki Brod“

21.07.2023. Radionica za izradu Strategije zelene urbane obnove Slavenskog Broda za razdoblje 2022.-2032.

Izbor članova Savjeta za predstavnike udruga i drugih organizacija civilnoga društva i njihove zamjenike u sedmom sazivu Savjeta za razvoj civilnoga društva za razdoblje od 2020. do 2023. godine – ispred Zelenog foruma kandidirane su Željka Leljak Gracin (Zelena akcija) i Iris Beneš (BED) za područje zaštite okoliša i održivog razvoja, izabrane, te i imenovane odlukom Vlade RH u svibnju 2020. godine.

Rad u Savjetu odvija se otežano, predstavnici civilnog društva teško ili nikako mogu utjecati na dinamiku sastajanja i na teme – iako opetovano spominju da žele redovnije i kvalitetnije biti obaviješteni (a još bolje i konzultirani) o procesima programiranja za novo razdoblje EU financiranja, Nacionalnom planu oporavka i otpornosti te Nacionalnoj razvojnoj strategiji RH do 2030.

Nacionalni plan stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva istekao je 2016. godine a kao i u posljednjem sazivu Savjeta ZRCD Ured za udruge i nadležna tijela ne pruža pravovremene informacije i ne vodi proces kvalitetno pa ni 6 godina kasnije nema bitnih pomaka na tu temu.

U 2023. održana tek jedna 12. sjednica Savjeta ZRCD – **27. ožujka 2023.**

Članovi odbora za praćenje – Program ruralnog razvoja RH 2014.-2020. Reizabrani i za novo razdoblje Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike 2021.-2027.

B1

Sažetak uspjeha zagovaračkih napora BED-a oko klimatskih ciljeva Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike – usvojene su primjedbe za proširenje članova Odbora za praćenje uključivanje tri dodatne udruge/organizacije za zaštitu okoliša, kao članove s pravom glasa. Prihvatljivi korisnici u intervencijama 78.01. „Potpora prenošenju znanja“ i 78.02. „Potpora za pružanje savjetodavnih usluga“ su uz druge dosad prihvatljive i privatne savjetodavne službe, privatni savjetnici i nevladine organizacije., čime su usvojene BED-ove primjedbe o proširenju prihvatljivosti.

08.02.2023. 1. Sastanak Odbor za praćenje SPP ZPP –
Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike 2021.-
2027

Članovi odbora za praćenje – Program ruralnog razvoja RH 2014.-2020. Reizabrani i za novo razdoblje Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike 2021.-2027.

B1

20.06.2023. poslano Imenovanje člana za Evaluacijsku radnu skupinu Min. polj. za Iris Beneš.

21.06.2023. RURALNI Odbor - RE_ GIP 2023 - pisani postupak odlučivanja na nacrt Godišnjeg izvješća o provedbi Programa ruralnog razvoja RH za 2023. godinu.

14.07.2023. Praćenje i vrednovanje u okviru provedbe Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023.-2027.“. 18.07. poslana evaluacija

19.12.2023. Održan godišnji sastanak 12. sjednica Odbora za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. u Zagrebu.

Sudjelovanje i članstvo u domaćim i međunarodnim mrežama i inicijativama te suradnja s drugim sektorima

Stalna suradnja :
5 nacionalnih mreža,
8 međunarodnih,
1 nacionalna i 4 lokalne udruge
1 Javna Ustanova
3 JLRS
1 državna agencija

SEENET SOUTH EAST EUROPE NETWORK
FOR ENERGY AND TRANSPORT

- SAVA PARKS mreža
- European Livestock Breeds Ark and Rescue Net
- Forum za prehrambeni suverenitet

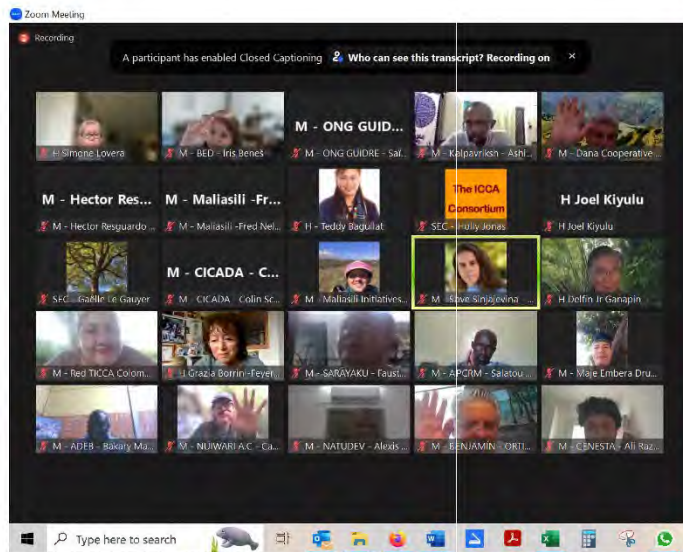
Nacionalna
mreža
ZPP-a

Coffee to grow - organizacije civilnog društva s područja Brodsko-posavske županije u razgovoru o tome gdje se danas nalazi civilno društvo

BED je član ICCA Consortiuma, međunarodne mreže „teritorija života” – vrijednih područja koje starosjedilački narodi i lokalne zajednice održavaju svojim načinom života te regionalne inicijative vezane uz zajednički upravljana zemljišta tzv. common land

29.06.23. prisutni na skupštini, poslali izvještaj BED-a relevantan za mrežu.

BED jedan od osnivača europske mreže Landcare Europe u 2023.

Uspostavljena mreža Landcare Europe -
Jer priroda ne poznaje granice!

Mreža je osnovana **07.06.2023.** u
Bruxellesu, a naša organizacija jedna je
od osnivača mreže koja spaja
poljoprivredu, zaštitu prirode i
zajednice za biološku raznolikost,
otporne ekosustave i kvalitetu života
čuvajući krajolike koji spajaju prirodnu i
kulturnu baštinu.

BED je član koordinacije Zelenog foruma – mreže okolišnih organizacija u RH

Komunikacija u Koordinaciji ZF-a putem mjesečnih sastanaka koordinacije, bilateralnih sastanaka, slanja izvještaja sa sjednica Savjeta za razvoj civilnog društva i Odbora za praćenje programa ruralnog razvoja.

Strateško planiranje siječanj 2023.,
Godišnja skupština ZF-a studeni 2023.

1. Planiranje modela/aktivnosti za unaprjeđenje suradnje s institucijama i lokalnim inicijativama vezano za teme zaštite okoliša i prirode
2. Osmišljavanje interne kampanju/plan za zagovaranje financiranja OCD-a na nacionalnoj razini
3. Pristup za bolje pozicioniranje zaštite okoliša i prirode u nacionalnim politikama

BED ispred Zelenog foruma u 2023.

13.09.2023. U sklopu Misije OECD-ovog odbora za poljoprivredu u sklopu pristupanja republike hrvatske OECD-U BED je ispred mreže Zeleni forum prezentirao izazove koje iz perspektive okolišnih organizacija poljoprivreda nosi za prirodu i okoliš.

Koji su prioriteti, najveći pritisci i izazovi za hrvatsku poljoprivredu u odnosu na održivo upravljanje prirodnim resursima, te koji bi koraci u politici bili potrebni za njihovo rješavanje bile su teme sastanka.

BED ispred Zelenog foruma u 2023.

Sastanci sa nadležnim tijelima.

28.11.2023. Povjerenik za informiranje. Na sastanku su se razmijenila aktualna stajališta i problemi u području pristupa informacija o okolišu, ulogu Povjerenika za informiranje kao žalbenog tijela, novosti u provedbi savjetovanja s javnošću, ispunjavanje zakonskih obveza proaktivne objave informacija, mogućnost obraćanja Povjereniku za informiranje predstavkama u slučaju uočenih nezakonitosti, primjere iz prakse i postojeće slučajeve šutnje administracije s kojima se tzv. zelene udruge susreću.

27.10.2023. sastanak na temu financiranja udruga u domeni djelovanja Fonda za zaštitu okoliša i prirode koji je održan 27.10.2023. u Zagrebu i na kojem su u ime Zelenog foruma sudjelovali Željka Leljak Gracin – Zelena akcija, Gabrijela Medunić Orlić – Udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj Sunce, Iris Beneš – Brodsko ekološko društvo – BED i Tomislav Hudina – Udruga Biom,, Na sastanku je bilo više od 10 predstavnika MINGOR-a, FZOEU i UZUVRH-a, a nakon sastanka u pisanom obliku dostavljamo prijedloge ispred ZF-a vezano za natječaje FZOEU-a.

BED pomaže udrugama sa manje iskustva – UUSSP

14.11.2023. Održana godišnja skupština Udruge uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca u Krapju. Tim BED-a priprema materijale i organizira logistiku, pomaže u izdavanju potvrdnica za sve članove, zagovara interese udruge pri Ministarstvu poljoprivrede i Agenciji za plaćanja u PRRR.

Pašnjačka zajednica braniteljska zadruga Eko-Gajna

BED je glavni pokretač i član Pašnjačke zajednice braniteljske zadruge Eko-Gajna u Općini Oprisavci pokraj Slavenskog Broda te se godinama zalaže za alternativne modele korištenja i upravljanja zaštićenim područjima i područjima Natura 2000, a posebno u vezi s tradicionalnim korištenjem zajedničkih pašnjaka koji još uvijek postoje u nekim dijelovima poplavnog područja rijeke Save. PZBZ Eko-Gajna je usvojila Program gospodarenja Gajnom koji služi kao podloga za godišnje programe i koji u sebi sadrži mjere i uvjete zaštite prirode. Uspjeli smo u 2015. godini izmijeniti Zakon o poljoprivrednom zemljištu na način da je konačno priznata mogućnost zajedničkog upravljanja na zajedničkim pašnjacima prihvaćanjem zadruge kao zakupnika zemlje u vlasništvu RH.

Godišnji program gospodarenja Gajnom usvojen 08.04.2023.

16 članova (OPG-ova) - 04.04.2023. pašni pritisak je bio oko 0,8 grla po hektaru po ovjerenoj listi. (204,8 uvjetno grlo na 257,89 hektara)

Gajna je trenutno jedino mjesto u RH, koje je uz zalaganje Brodskog ekološkog društva BED-a, na tradicionalnom zajedničkom pašnjaku zadržalo **zajednički model upravljanja i prilagodilo takvo upravljanje postojećem zakonskom okviru.**

Zagovaračke aktivnosti oko zakupa Gajne – u 2023.

BED se u tijekom proteklih godina. maksimalno angažirao da lokalna zajednica, a najviše članovi Pašnjačke zajednice braniteljske zadruge Eko-Gajna nakon više od 15 godina borbe za ishođenje pravne sigurnosti mogu planirati svoju proizvodnju i ne razmišljati o iseljavanju kad/ako se pravni status zajedničkog pašnjaka konačno riješi.. U tome smo i uspjeli - 24.11.2022. Potpis i ovjera Ugovora o zakupu u ime PZBZ Eko-Gajne!

Nastavljaju se koraci (požurnice, zahtjevi) vezano za pokušaj da izgubljena financijska godina nekako nadoknadi. **PZBZ Eko-Gajna zadnja sredstva je primila za 2021. godinu.**

U siječnju je tim BED-a pripremao dokumentaciju za PZBZ Zahtjev za koncesijsko odobrenje – 20.01.2023. je taj zahtjev podnijet (poslano mailom i preporučenom poštom) a pozitivno rješenje je stiglo 13.02.2023.

Time je zaokružen proces potrebnih formalnih koraka kako bi PZBZ Eko-Gajna mogla koristiti Gajnu sljedećih 5 godina u čemu je tim BED-a odigrao ključnu ulogu.

PRITISCI NE PRESTAJU, nekoliko je paralelnih procesa koji otežavaju normalno funkcioniranje PZBZ Eko-Gajne. Dodatno, izvlaštenje na zaštićenom području (NERAZVRSTANE CESTE)

Pašnjačka zajednica braniteljska zadruga Eko-Gajna 2023.

07.02.2023. Odluka o dodjeli koncesijskog odobrenja za obavljanje djelatnosti na zaštićenom području u značajnom krajobrazu Gajna za djelatnost stočarenja - pašarenja stoke i košnju – izdaje JU Natura Slavonica na zahtjev PZBZ Eko-Gajne

Program gospodarenja planski je akt i osnova donošenja Godišnjih planova gospodarenja zajedničkim pašnjakom, koji se donose na Izvještajnim skupštinama pašnjačke zajednice i osnovni su dokument provedbe svih godišnjih aktivnosti.

Svaki član Pašnjačke zajednice braniteljske zadruge Eko-Gajna po ulasku u zadrugu uz **Pravila zadruge prihvaća i generalni program gospodarenja**, a iskazom godišnjeg plana svog gospodarstva vezanog za Gajnu **sudjeluje u stvaranju zajedničkog godišnjeg plana**.

Svaki član je također dužan poštovati mjere i uvjete zaštite prirode, koje su integrirani dio i programa gospodarenja i ugovora o zakupu javnog vodnog dobra potpisan **5-godišnji ugovor za zakup Gajne 24.11.2022.**

Suradničko vijeće Gajne

7. sjednica Suradničkog vijeća značajnog krajobraza Gajna održana je u Stanu na Gajni, Oprisavci, u srijedu 27. rujna 2023. godine
Osnivač Suradničkog vijeća je Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Brodsko-posavske županije – Natura Slavonica u suradnji s Brodskim ekološkim društvom – BED-om. Članovi Suradničkog vijeća značajnog krajobraza Gajna su predstavnici raznih ustanova, udruga, obrazovnih institucija, državnih agencija, privatnog sektora i pojedinačnih poljoprivrednih gospodarstava koja su vezana uz Gajnu.

Ispred Brodskog ekološkog društva – BED-a i PZBZ Eko-Gajne predstavili smo aktivnosti na Gajni i zadnje dvije izazovne i intenzivne godine. Predstavljene su i najave projekata, aktivnosti i radova na Gajni u sljedećem periodu a zainteresirani su imali mogućnost obići značajni krajobraz s naglaskom na temu invazivnih vrsta i iskustvo njihovog uklanjanja.

Gajna kao primjer 2023.

21. do 24.03.2023. u Sinju u sklopu projekta Dinara – back to life. Bili smo pozvani smo kao izlagači o Gajni na konferenciji "Međusektorskom suradnjom prema održivom upravljanju travnjacima" koju je organizirao BIOM u sklopu Dinara back to LIFE projekta.

Gajna kao primjer 2023.

07.06.2023. BED je jedan od osnivača europske mreže u LANDCARE Europe u Bruxellesu u Europskom parlamentu. Projekt traje od 2023.-2025. – snimat će se video o Gajni.

Gajna kao primjer 2023.

Gajna commons, fight for nature, people and climate

9th International Degrowth Conference

Međunarodna konferencija o odrastu

Zagreb, 01.09.2023.

www.odrast.hr

Day: [2023-09-01](#)

Start time: 10:00

Room: ZV-KC-1

Type: Non-academic Session

Theme: [Transformational climate politics \(METAR\)](#)

Planet,
People, Care:
It Spells
Degrowth!

U okviru projekta Metar do bolje klime dio smo izlaganja na Međunarodnoj konferenciji o odrastu 9th International Degrowth Conference, Zagreb, **01.09.2024.**

Gajna kao primjer 2023.

20.10.2023. Prezentacija o Gajni na završnoj konferenciji Europskog projekta “IRIS - Nadahnjujuće ruralno nasljeđe: Održive prakse zaštite i očuvanja planinskih pejzaža i sjećanja” Kolašin, Crna Gora

Gajna kao primjer - vidljivost u medijima 2023.

RADIO ROJC

LIVE STREAM

[Iz rojca](#) [društvo](#) [kultura](#) [foto bilješka](#) [podcast](#) [kontakt](#) [gradimo rojc](#) [r.o.j.c.](#)

Gajna – tradicija zajedničkog upravljanja

Radio Rojc

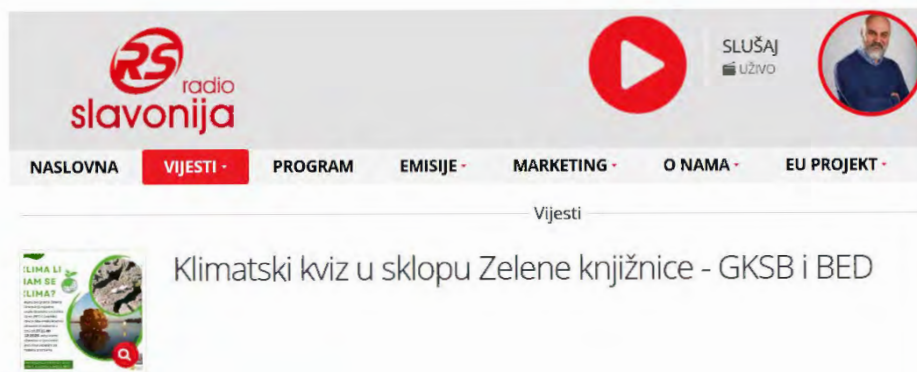
Objavljeno 01.03.2023. pod Društvo

Posebna emisija o Gajni i zajedničkom upravljanju uživo u eteru 27.02.2023. u 12.15 (na poziv Zelene Istre u sklopu emisija Eko-Rojc) .

Vidljivost u medijima 2023.

Izjave davane na lokalnim medijima uz prigodne datume (Dan vlažnih staništa, Međunarodni dan bioraznolikosti i Dan zaštite prirode u RH, i drugim okolišnim datumima. Također su lokalni mediji i pratili događaje u organizaciji BED-a.

U okviru programa Zelena knjižnica koji zajedno provode Brodsko ekološko društvo-BED i Gradska knjižnica SlavonSKI Brod na društvenim mrežama u tjednu od 27.11. do 01.1.2.2023. educiramo građanstvo o osnovnim pojmovima vezanim za klimatske promjene.

Svi građani mogu ispuniti klimatski kviz virtualno na ovoj poveznici [KLIMATSKI KVIZ](http://bed.hr/zelena%20knjiznica.html) Oni u nedoumici odgovore mogu pročitati ovdje: <http://bed.hr/zelena%20knjiznica.html>

Projekcija okolišnih filmova u sklopu Zelene knjižnice

AUTOR: BRODPORTAL | 30.05.2023

Vidljivost u medijima 2023 primjeri

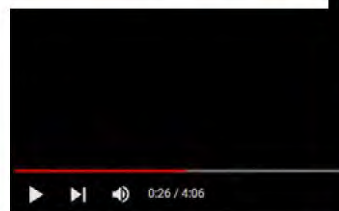

Proširena zelena knjižnica u GKSB i održan okrugli stol o klimatskim promjenama – Metar do bolje klime

AUTOR BRODPORTAL 19.05.2023

SBTV 26.07.2023. izjava oko oluja i klimatskih promjena, **09.08.2023.** SBTV – izjave oko rezultata ankete istraživanja javnog mnijenja o zaštiti prirode i očuvanju bioraznolikosti u Republici Hrvatskoj. **07.09.2023.** izjave o zbrinjavanju i odlagalištima otpada

SBTV - DNEVNIK - KADA ĆE SE RIJEŠITI PROBLEM DIVLJIH ODLAGALIŠTA OTPADA? - 07.09.2023.

SBTV - Slavonskobrodsko društvo
16.2K subscribers

Subscribe

3

Share

Clip

Save

All

From SBTV - Slavonskobrodsk...

Related

Toyota Corolla Cross Hybrid

Vidljivost u medijima 2023 primjeri

BED kalendar za 2023. godinu – BED je vlastitim sredstvima napravio i financirao tiskanje kalendara za 2023. koji kombinira tzv. meteorološke bečarce i fotografije klimatski značajnih događaja na Gajni.

SRPANJ

Košnja na Gajni - gozba za rode
8.7.2017.

Kad je zima prideš bliže peći,
al` od žege ne možeš uteći.
Žanji, kosi, žito vrši
za vrućine sve to svrši.

PON	UTO	SRI	ČET	PET	SUB	NED
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

STUDENI

Jesenske kiše, visoka poplava na Gajni
19.11.2017.

Kiša pada, raste rijeka Sava,
evo vode biće i poplava.
Teškoća nam ide na teškoću,
kiša pada i danju i noću.
Stigla jesen idu blatni danci,
a u mene truljavi opanci.
Sveti Martin, slanina na klin.
Sveta Kata, snig na vrata.

PON	UTO	SRI	ČET	PET	SUB	NED
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Vidljivost u 2023. – Web – bed.hr FB stranica- @BrodskoBED, Instagram BED Brod Ecological Society

BROŠURA O GAJNI

- Godišnja skupština Brodskog ekološkog društva BED-a (trajala je za 2022.)
- EUKI projekt: Landcare Europe Captures Carbon!
- MEYAR do bolje klime (traži za edukaciju, tranziciju, adaptaciju i razvoj)
- JEKAI - Jačanje ekoloških aktivnosti za hitnu klimatsku akciju
- JEDRO - Ispune politike za održivi društveni razvoj: voda, energentika, otpad
- Vlažna staništa za život 2 - EuroNatur 2020.-2021.
- Suradničko vijeće Gajne - suradnjom do uspjeha
- Sava kultura Natura
- Jedina pošnjačka zajednica u RH na Gajni

Zelena knjižnica - suradnja GKSB i BED-a

Zelena knjižnica tj. Zeleni kutak u Gradskoj knjižnici Slavonskog Broda osnovan je 2019. godine u suradnji sa Brodskim ekološkim društvom-BED-om. Zelena knjižnica je projekt u RH započeo 2011. g. povodom Međunarodne godine biološke raznolikosti s ciljem edukacije javnosti i širenja svijesti o održivom društvu i nužnosti zaštite okoliša. Putem nacionalne akcije „Pokrenimo zelene knjižnice“, kroz knjižnice i knjižničarska društva nastoji se senzibilizirati javnost o važnosti očuvanja našeg jedinog staništa – planete Zemlje. Cilj Zelenih knjižnica je edukacija javnosti i širenje svijesti o održivom društvu i nužnosti zaštite okoliša kroz projekcije dokumentarnih filmova, stručna predavanja, tribine, radionice i promocije knjiga. Ravnateljica GKSB Ružica Bobovečki i Iris Beneš ispred BED-a složile su se kako projekt Zelene knjižnice nije samo fizički prostor, nego širi prostor suradnje i kanal preko kojeg će informacije o zaštiti okoliša, prirode i održivom razvoju lakše dolaziti do šire publike.

[više o aktivnostima vezanim za projekt](#)

Udruga je pripremila izvještaj u formi pogodnoj za objavu na web stranici. Godišnji izvještaj je i tiskan. Aktivna Facebook i web stranica udruge, Instagram profil

Obilježavanje važnih dana u zaštiti prirode i okoliša, edukacija građanstva, vidljivost Gajne kao pozitivnog primjera.

BED Brodsko ekološko društvo

632 oznake "sviđa mi se" • 687 pratitelji

Upravljač Uredi Oglašavaj

Ustroj i redovni rad udruge

- U 2023. godini bile su zaposlene dvije osobe: programska koordinatorica, i čuvar Gajne, kojeg sufinancira Javna ustanova Natura Slavonica, te administrativno tehnički tajnik na pola radnog vremena.
- Tim sastavljen od predsjednice/programske koordinatorice i administrativno tehničkog tajnika te koordinatora volontera mjesečno je radio reviziju ostvarenih i planiranih aktivnosti i pripremao izvještaje za sjednice upravnog odbora koji se održavaju najmanje dvomjesečno.

Održana je elektronska skupština BED-a od 13.12.do 20.12.2023. koja je usvojila financijski plan udruge za 2024. godinu i revidirani operativni plan za 2024. godinu

Izborna godišnja skupština Brodskog ekološkog društva – BED-a, održana dana 15.06.2023. godine.

Broj volonterskih sati BED-a od 2018.-2023.

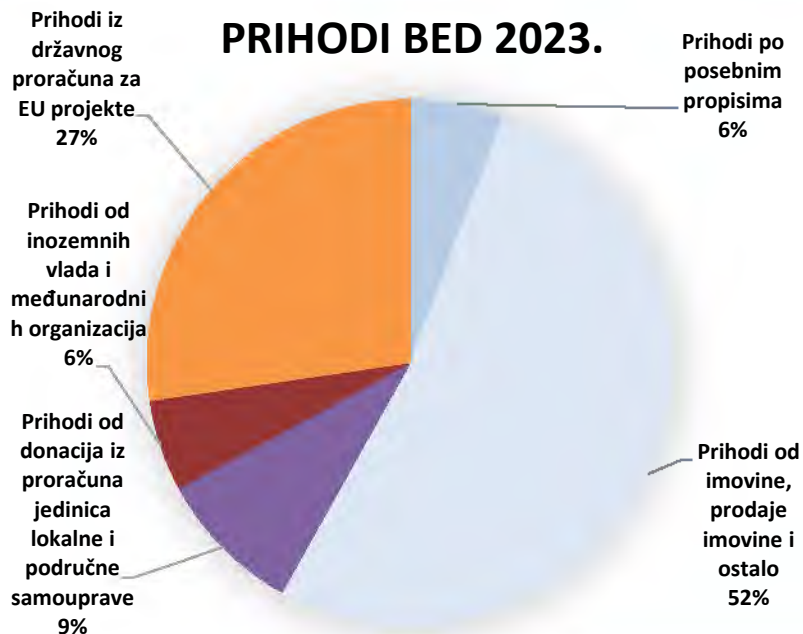
Nakon velikog pada volonterskih sati u 2020. i 2021., djelomično radi COVID situacije i dobi „starih” volontera, u 2022. bilježimo porast sati i 12 novih volontera.

5868 sati u 2018.
5410 sati u 2019
4738 sati u 2020.
3855 sati u 2021.
4635 sati u 2022.
4362 sati u 2023.

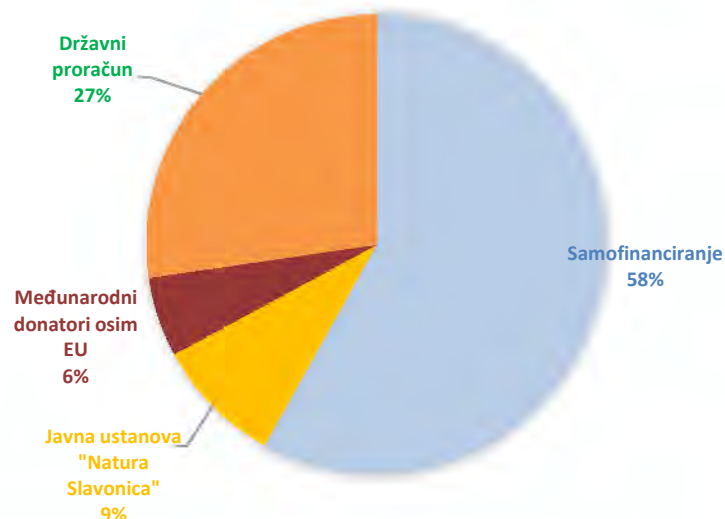
BED u 2023. godini ima 4740 radnih sati zaposlenika i volonterskih sati 4362 sati. Radi se o omjeru zaposleni - volonteri: 52,08% plaćenih sati odnosno 47,92% volonterskih sati

Financijski izvještaj – prihodi i izvori financiranja u 2023.

PRIHODI BED 2023.

OBLIK FINANCIRANJA BED 2023.

Opis prihoda	Iznos €
Prihodi od prodaje roba i usluga	0
Prihodi po posebnim propisima	2.468
Prihodi od imovine, prodaje imovine i ostalo	22.247
Prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne samouprave	3.822
Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	2.384
Prihodi iz državnog proračuna za EU projekte	11.610
Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba	0

Financijski izvještaj 2023. rashodi i rekapitulacija

Opis rashoda	Iznos €
Rashodi za radnike (AOP 056+061+062)	38.514
	8.340
Materijalni rashodi (AOP 068+072+077+082+087+097+102)	
Rashodi amortizacije (AOP 108)	553
Financijski rashodi (AOP 110+111+115)	343
Ostali rashodi (AOP 129+134)	4.604
UKUPNI RASHODI	52.354
Rekapitulacija	
	UKUPNO PRIHODI 42.531,68
	UKUPNO RASHODI 52.353,94
	VIŠAK PRIHODA U 2023. - 9.822,26
	Višak prihoda prenesen iz prethodnih godina 85.745,54
	Raspoloživo 75.923,28